

เพศวิถีของวัยรุ่น: ผลผลิตจากความรุนแรงเชิงโครงสร้างของวัฒนธรรมดั้งเดิม กับความทันสมัย กรณีศึกษาในบริบทสังคมอีสาน

สร้อยบุญ ทวายทอง

บทคัดย่อ

ในเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่น (Adolescent Sexuality) ที่หลายฝ่ายพยายามที่จะแก้ไขโดยใช้กลยุทธ์ในหลายรูปแบบ ซึ่งกิจกรรมที่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุ หรือเป็นกิจกรรมที่ยังไม่ครอบคลุมถึงมิติต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของวัยรุ่น จึงทำให้กิจกรรมที่ดำเนินการนั้นขาดมิติของการปรับเปลี่ยนหรือสร้างทัศนคติที่ฝังรากลึกมานานหลายศตวรรษ อันเป็นรากเหง้าของเพศวิถีของวัยรุ่นในปัจจุบัน

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในหมู่บ้านแห่งหนึ่งทางภาคอีสาน เป็นหมู่บ้านกึ่งเมืองกึ่งชนบท

การศึกษานี้ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ใช้กระบวนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เริ่มตั้งแต่การทำวิจัยพื้นฐาน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผลในระหว่างทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อสกัดบทเรียนที่ได้รับ นำมาออกแบบกิจกรรมที่ทำต่อๆ มา เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปรากฏการณ์และกระแทะความคิด จนถึงรากเหง้า แล้วปรับทัศนคติไปในคราวเดียว

ทำการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2547

แนวคิด ทฤษฎี ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ อริยสัจสี่ ในพระพุทธศาสนา

ผลจากการศึกษาเราพบว่า ปรากฏการณ์ของวัยรุ่นที่ถูกมองว่าเป็นปัญหาในปัจจุบันนี้ ในมุมมองของคนใน(วัยรุ่น) ไม่ได้มองว่าเป็นปัญหา หากแต่เป็นเพียงการก้าวผ่านประสบการณ์ของชีวิตอย่างหนึ่ง เพศวิถีของวัยรุ่นในปัจจุบันเป็นเพียงผลจาก แรงปะทะกันระหว่างชุดความคิดของคนรุ่นพ่อแม่ที่ยึดมั่นและอยู่ในกรอบของความสัมพันธ์หญิงชายแบบวัฒนธรรมดั้งเดิม กับชุดความคิดวัยรุ่นที่ต้องการจะก้าวให้ทันกับความทันสมัยของยุคสมัยนี้ ทำให้ช่องว่างของคนสองรุ่นสองวัฒนธรรมยิ่งห่างกันออกไป โดยที่ทั้งสองฝ่ายยังไม่รู้ตัวด้วยซ้ำไปว่า ภัยที่ซ่อนเงิบอยู่เบื้องหลัง คือแรงปะทะของโครงสร้างของสังคม

คำหลัก ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง/ Structural Violence, เพศวิถีวัยรุ่น/ Adolescent Sexuality